

Какво е радиоактивност?

Радиоактивността е явление, което се дължи на нестабилността на ядрената енергия в атомните ядра. Ядрото, което принадлежи към радиоактивен елемент претърпява разпад. При този разпад има излъчване на радиоактивност с високо енергийно съдържание, докато се достигне до енергийна стабилност.

ОТ КЪДЕ ИДВА ЕНЕРГИЯТА?

Уранът може да се разпадне на различни атоми. Почти всички продукти на делене са нестабилни, те продължават да се разпадат и излъчват високоенергийно лъчение, докато в даден момент се образува стабилно ядро (нерадиоактивно).

ТРИ ВИДА РАДИАЦИЯ?

Алфа радиацията (α)

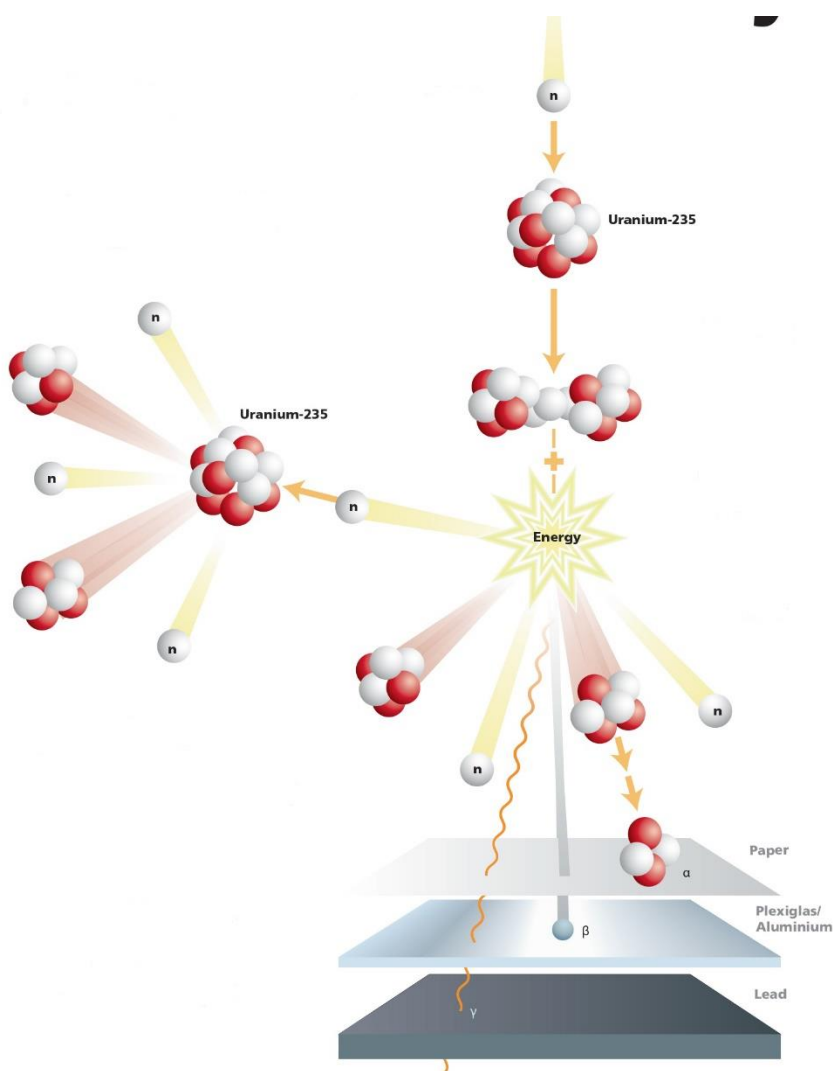
е много малко
проникваща и лесно
се спира.

Бета радиацията (β)

е йонизиращо
лъчение с обхват
във въздуха до
1 метър.

Гама радиацията (γ)

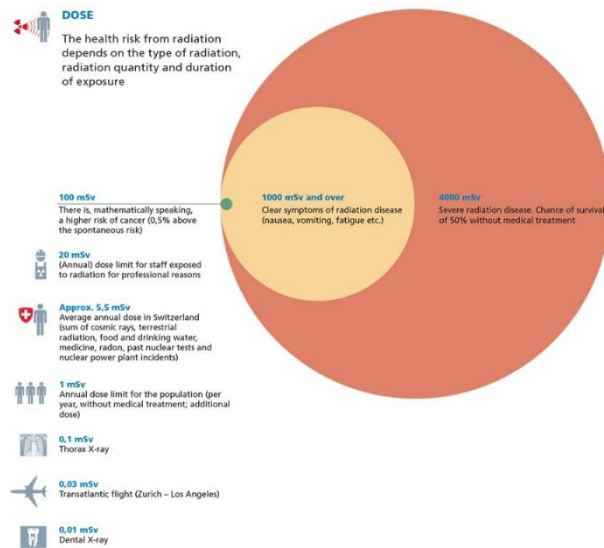
е подобна на
рентгеновите лъчи.
Въпреки, че
относително лесно
може да се
предпазите от Алфа
и Бета радиация,
Гама радиацията е
мощно проникващо
лъчение, което може
да бъдат отслабено
само от слоеве
Олово.

Дневна радиоактивност и

радиоактивност в случай на инцидент

Хората постоянно са изложени на Радиация. Идва от космоса, от земята или от храната. В Швейцария естествената доза е около 4 mSv (millisievert) годишно, в планините е малко по-висока, отколкото в низините. Допълнителна доза получаваме от медицински интервенции и терапии.

ДОЗА

Рискът за здравето от радиация зависи от вида на радиацията, количество и продължителност на излагане на радиация.

100 mSv Математически казано има по-висок риск от рак (0,5% над спонтанен риск)

1000 mSv и повече Ясни симптоми на радиационна болест (гадене, повръщане, умора и др.)

4000 mSv Тежка радиационна болест. Шанс за оцеляване 50% без медицинско лечение

20 mSv Годишна граница на дозата за облъчен персонал от радиация по професионални причини

~ 5,5 mSv Средна годишна доза в Швейцария (сума от космически лъчи, земни радиация, храна и питейна вода, медицина, радон, минали ядрени опити и инциденти в атомна електроцентрала)

1 mSv Годишна граница на дозата за населението (за година; без лечение; допълнителна доза)

0,1 mSv Рентгенография на гръдния кош

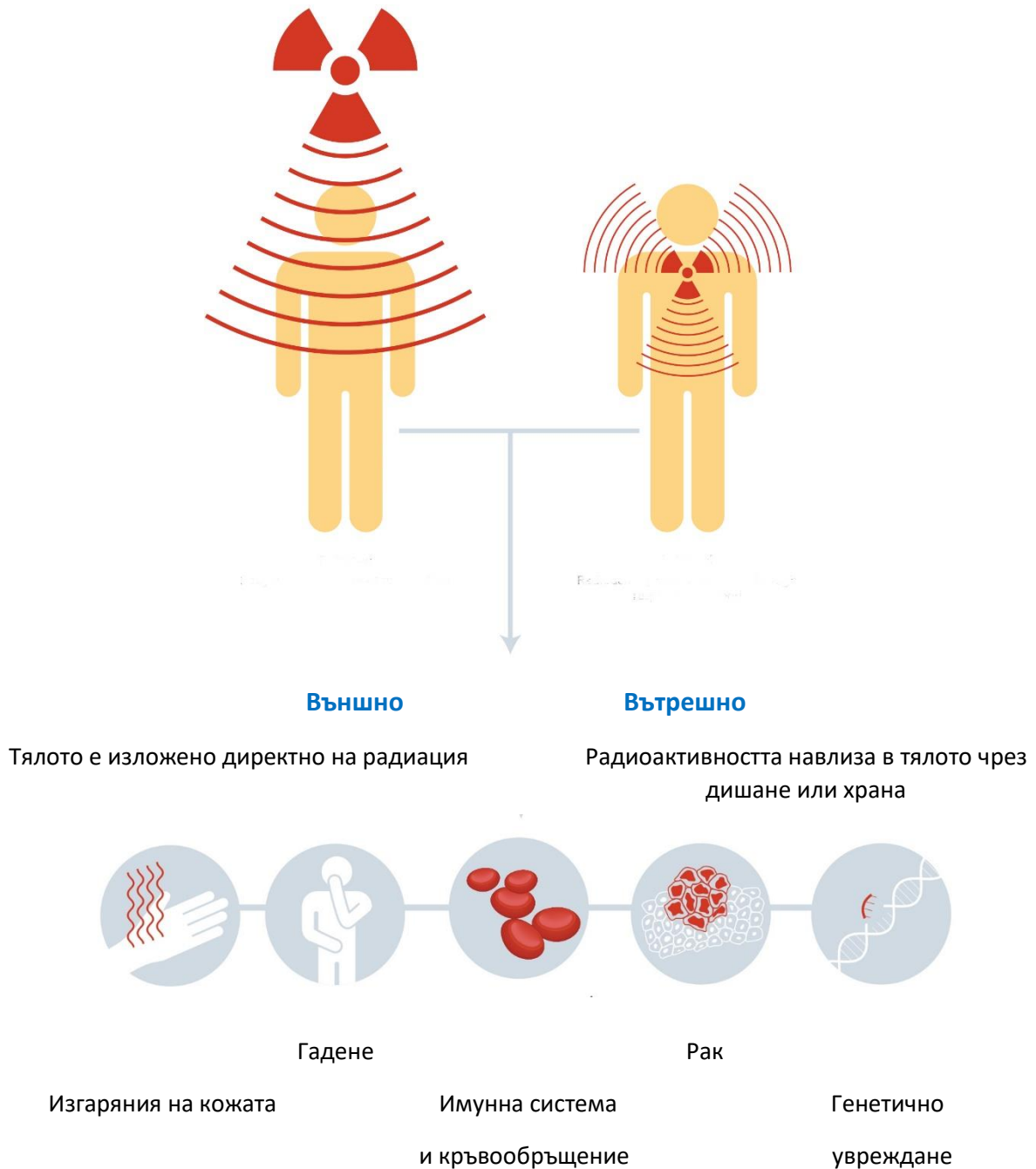
0,03 mSv Трансатлантически полет (Цюрих – Лос Анджелис)

0,01 mSv Дентална рентгенова снимка

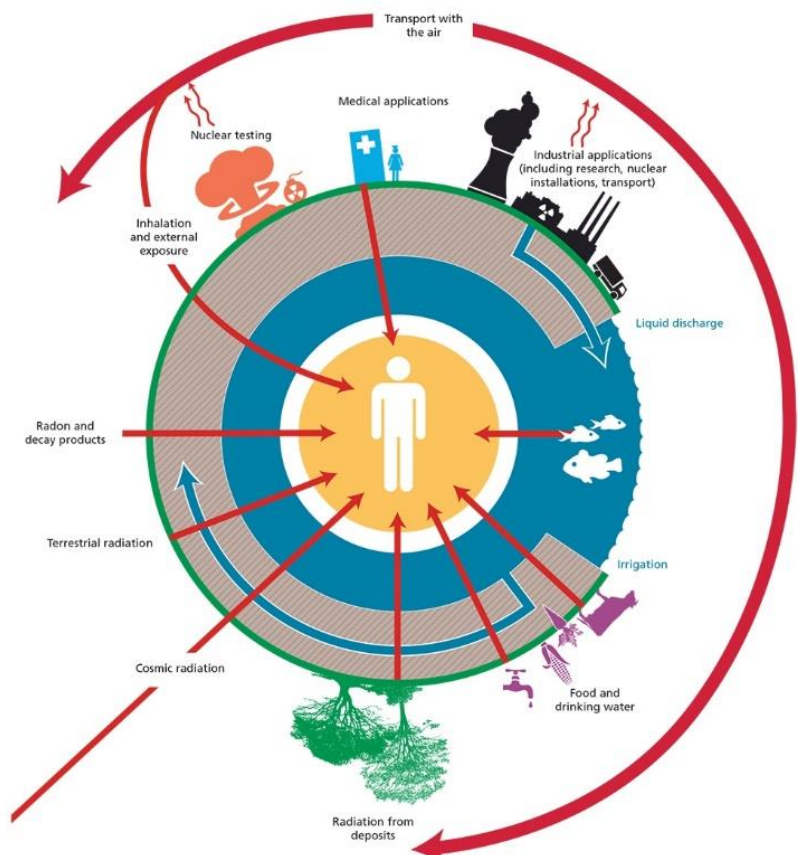
Ефекти върху

ЧОВЕШКОТО ТЯЛО

Как се получава

контакт с радиоактивност?

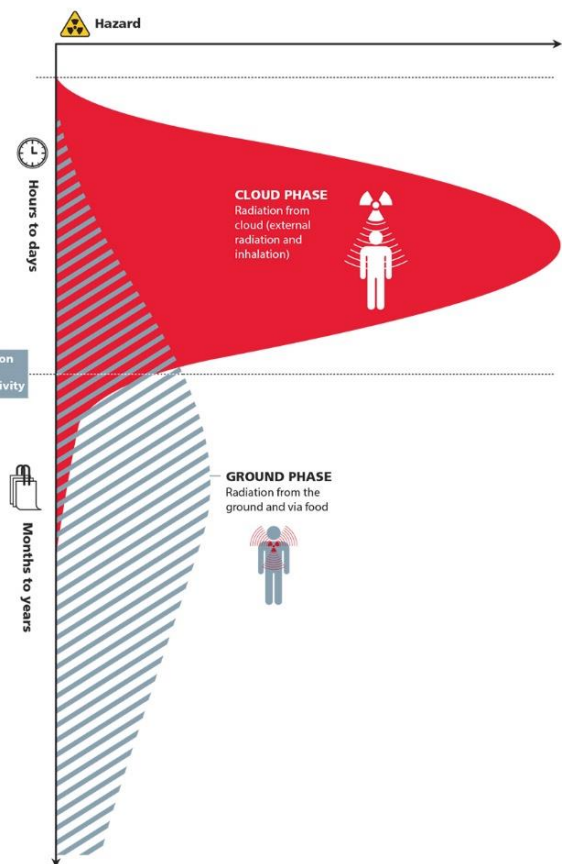
Двете

опасни фази

Консултиране в Център за Радиоактивност (Швейцария)

...Консултативният център за радиоактивност е съвместна служба, създадена от Конфедерацията, кантоните и други партньори. В Консултативния център по радиоактивност на потенциално замърсените хора ще бъдат измерени нивата на радиация и ще бъдат обгрижвани от екип от експерти. В случай на заразяване ще бъдете обеззаразени на място и ще ви бъде даден нов комплект незамърсено облекло. Освен това ще ви бъде предоставена информация и индивидуални консултации, за да разберете по-добре последиците от радиацията върху вашето здраве.

Центърът е насочен предимно към хора, които са били навън по време на преминаването на радиоактивния облак. Приоритет ще бъдат почувствителните групи от населението като деца, непълнолетни, бременни жени и кърмачки. При надвишаване на капацитета на Консултативния център по радиоактивност приоритетно ще се извършва преглед и консултация на особено чувствителни хора. На посетителите може да се наложи да чакат дълго, както за да влязат в Центъра, така и за да използват някои от неговите услуги. Извиняваме се за евентуалното неудобство и оценяваме вашето разбиране...

Защита

срещу радиация

ДИСТАНЦИЯ

Колкото по-голямо е разстоянието от източника на радиация, толкова радиацията е по-слаба и това е по-безопасно.

ЕКРАНИРАНЕ

Няколко милиметра на материално покритие служат, като щит и елиминират Алфа и Бета радиацията почти напълно. Укритията успешно пазят от гама лъчението.

ИЗБЯГВАНЕ НА АБСОРБЦИЯ НА РАДИОАКТИВНОСТ

- Навременният прием на йодни таблетки пречи на тялото да абсорбира радиоактивен йод. Нерадиоактивният йод в таблетки се абсорбира от щитовидната жлеза и по този начин предотвратява на абсорбция на радиоактивен йод.
- Избягвайте консумацията на вода и храна, която може да бъде замърсени.

ОБЕЗАРАЗЯВАНЕ

След като сте били замърсени от радиоактивно излъчване, правилното обеззаразяването е начина да намалите излагането на радиация.

